

Baggrundsnotat vedr. analyse af de økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser af uddannelsesniveaulet i Sydvestjylland

Nedenfor gennemgås hovedresultaterne af den analyse som Højbjerg Brauer Schultz udarbejder for Region Syddanmark vedr. de økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser af uddannelsesniveaulet i Sydvestjylland.

Dernæst er der forslag til, hvordan Region Syddanmark kan anvende resultaterne i den politiske kommunikation, alene og sammen med regionens interessenter i Sydvestjylland.

Analyseresultater

Sydvestjylland sakker bagud ift. det øvrige Syddanmark i forhold til andelen af højtuddannede i arbejdsstyrken. Selvom der har været vækst i antallet af højtuddannede i Sydvestjylland, har denne vækst været noget lavere end det øvrige Syddanmark og Danmark. Set i et nationalt perspektiv har udviklingen bidraget til en stigende koncentration af højtuddannede i hovedstadsområdet og i de største byer, og således øget den geografiske ulighed i Danmark. Udviklingen forventes at fortsætte og vil bidrage til at øge forskellen mellem Sydvestjylland og det øvrige land.

Analysen af de økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser af uddannelsesniveaulet i Sydvestjylland belyser konsekvenserne af et lavere uddannelsesniveau i dag og med 10 års horisont ved hjælp af beregninger med DREAM-modellen. Analysen viser, at hvis Sydvestjylland havde samme andel højtuddannede som det øvrige Syddanmark, ville landsdelens årlige BNP være knap 100 mio. kr. større end det er i dag. Med 10 års horisont forventes forskellen at vokse til knap 200 mio. årligt. Sammenlignes med landsgennemsnittet er den aktuelle forskel beregnet til mere end 300 mio. kr., voksende til 550 mio. årligt efter 10 år. Tilsvarende ville der i dag være 140 flere fuldtidsjob, hvis uddannelsesniveaulet i Sydvestjylland svarede til det øvrige Syddanmark, og på 10 års sigt vil der være 273 fuldtidsjob flere.

Baggrunden for disse resultater er, at de Sydvestjyske virksomheder oplever udfordringer med at rekruttere højtuddannet arbejdsplads. Situationen og udviklingen afspejler sig således i virksomhedernes udfordringer i forhold til rekruttering, hvor landsdelens virksomheder har en større andel forgæves rekrutteringer efter højtuddannet arbejdskraft – 22 pct. i Sydvestjylland mod 15 pct. i det øvrige Syddanmark.

De unge som forlader landsdelen for at uddanne sig, vender kun i mindre omfang tilbage efter endt uddannelse, mens unge fra andre dele af Danmark er utilbøjelige til at søge mod Sydvestjylland efter endt uddannelse. 19 ud af 20 unge fra Sydvestjylland, som tager en lang videregående uddannelse, forlader landsdelen for at studere. Mange af de unge med hjemstavn i Sydvestjylland uddanner sig inden for fag, hvor der er gode jobmuligheder i Sydvestjylland. Men de studerer altså uden for landsdelen, og er ikke tilbøjelige til at vende tilbage til deres hjemstavn igen efter endt uddannelse: 14 pct. af udvandrerne er vendt tilbage til Sydvestjylland 3 år efter endt uddannelse.

Andelen af kandidater, der er uddannet i Sydvestjylland, der også bor i landsdelen 3 år efter endt uddannelse er faldende, og de seneste år har den andel ligget på lidt over en tredjedel. Kandidater fra Sydvestjylland er således blevet mere tilbøjelige til at flytte til andre dele af landet.

Sydvestjylland er således blevet mere afhængig af at kunne tiltrække arbejdskraft, der er uddannet i andre dele af landet. 3 år efter endt uddannelse er 17 pct. af dimittenderne med job i Sydvestjylland også uddannet i denne landsdel, mens resten er uddannet uden for Sydvestjylland.

Analysen beskriver samlet set en brændende platform for Sydvestjylland, men beskriver ikke hvilke uddannelsespolitiske instrumenter, man skal tage i brug for at adressere udfordringerne.